

NOVICE

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četrt leta 90 kr.
pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četrt leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 27. aprila 1859.

Letošnji veliki zbor

c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Letošnji zbor bo 3. dan prihodnjega mesca majnika. Zbirališče je po navadi v hiši ljubljanskega magistrata in se bo začel ob devetih dopoldne.

Predmeti letošnjega zbara bojo:

1. Ogovor predsednikov.

2. Naznanilo važnih opravil, ki jih je v preteklem letu družba doversila.

3. Predlogi, nasveti ali skušnje družbenih poddružnic in pa posamnih družbenikov.

4. Naznanilo o prenaredbi družbenega verta na Poljanah.

5. Naznanilo sedanjega stanu ljubljanskega mahú (močvirja) in njegove prihodnosti.

6. Obilniše pridelovanje klaje je sedanji čas kmetijstvu silna potreba.

7. Pomenki zastran osnove nove družbe, ktere cilj in konec naj bi bila povzdiga domače konjske reje.

8. Razglas stroškov in dohodkov družbenih v preteklem letu in njih prevdarek za letošnje leto.

9. Kterim sadjo- in murborejcom naj bi se letos podelile častne svetinje?

10. Volitev novega odbornika v glavni odbor kmetijske družbe.

11. Volitev novih družbenikov.

Ker tudi v tem zboru se bojo za kmetijstvo važne reči prevdarjale, je želeti, da bi se snidilo veliko družbenikov iz mesta in iz kmetov. Prijazno jih vabi

glavni odbor c. k. kmetijske družbe
v Ljubljani 15. aprila 1859.

Še nekaj o koristnosti pirhpogačice.

Res težkega serca moramo večkrat viditi, kako se nekteri ljudje netopirja (pirhpogačice) bojijo, češ, da se jim bo v lase zamotal in življenje vzel. Pri tem je pa največjega pomilovanja vredno, da se tu in tam, skoraj bi djal, taki terdoserčneži nahajajo, kteri te živalice, ki se svitlobe bojé, zalezajo in neusmiljeno pokončujejo, nekteri se še celo mertvih bojé tako, da se jih še natanko ogledati ne upajo; gnusijo se jim, čeravno niso nič tako gerdega. Abotnik, ne delaj tako zlobno! Ne zaničuj in nepokončuj božje stvari, akoravno ne vše, zakaj jo je Bog na svet postavil! Premisli, oj ljubi moj, da je za te Bog svet tako različno napravil! Vse, kar je na svetu, je gotovo k tvojemu pridu, ali pa zná biti in bo v tvoj blagor čez nekoliko časa, če le njegov cilj in konec prav natanko pregledaš. Tako bi ne mogli na pr. ne mi ne naše domače živali in ne rastljine obstat, če bi ne bilo vseh sort žival, ktere škodljive merčese lové in moré, ki so nam in drugim stvarem nadležne in pogubne, ako bi jim vedno po življenji stregli. Zato rečem brez ovinkov naravnost: Človek, ker nimaš rad, da bi te merčesi nadlegovali, in ker imaš sploh nad rastljinstvom veselje in dopadajenje, nikar ne preganjaj netopirjev!

Želim iz celega serca, da bi vsakter prav prevdari, zakaj je ta po krivici preganjana žival prav za prav na svetu.

Netopir je mesojedna žival in živi od raznih zeževk, mergolincov, červov in drugih merčesov. Žrè in pokončuje najškodljiviše živali, ktere le ponoči okrog ferkajo, podnevi pa poskrite spé, ktere se ravno zavoljo tega nikakor pokončati in potrebiti ne dajo, so namreč ponočni metulji, ponočne muhe, mušice, kebri itd. Le povej, ljubi moj bravec, ali ne boš netopirja od sedaj bolj čislal, mu ne boš prizanašal, ga ne boš varoval, če ti pravim, da en sam netopir le eno noč zraven drugih škodljivih stvarí po sto in sto hroščev (kebrov), kteri naše drevesa tako neusmiljeno zdelujejo, poloví, deloma požrè, deloma pa kakor nesitnež le pokončá. Ali mu ne boš z mano vred prigovarjal, če te opomnim, posebno če si gojzdnar ali če ti je za gojzde kaj mar, da je netopir morebiti edini pokončevavec našim gojzdom tako škodljivega knaverja (Borkenkäfer).

Podučujmo tedaj vselej prijazno nevedneže in napeljujmo jih, da spoznajo, da ni netopir tako gnusna in ostudna, tako strašna in nevarna, temuč snažna, neizrečeno koristna in pridna žival, da nima, če se delj časa ogleduje, ničesa, kar mu ljudje sploh pripisujejo, in da ni prav, če se preganja in neusmiljeno morí.

Vse, kar se od njih pripoveduje, da se v glavo ali v lase zaletujejo in v nje zamotujejo itd., je prazna govorica in laž. Ne vem in tudi ne verjamem, al se je kdaj kaj tacega komu že pripetilo; če se je, je pirhpogačica v laséh ali v oblačilu človeka le tega iskala, kar je bil sam prelén, si z glavnikom z las spraviti ali pa iz obleke obrati. Saj smo ravno rekli, da pirhpogačica le merčesov iše!

Ni je živalice na svetu, da bi netopirja v njegovih ponočnih opravilih prekosila. V mraku in ponoči, ko škodljivi merčesi okrog ferfolé, spé vse druge stvari, ki spleh merčese poberajo, razun mravlincarja in žab; gotovo se zeževke vedó tičem in kušarjem kakor tudi veliko drugim sovražnikom, ki jih podnevi zalezajo, dobro umikati in prikrivati. Mravlincar, kar le more, pomaga prav pridno ponočne merčese in razne kukce netopirju trebiti; al mravlincar je tič, kteri v naših deželah le spomladi in poleti biva, in le ob zori in mraku in kadar luna sije, merčese loví. Tudi žabe lové le tiste zeževke, ktere po tleh lazijo; netopirji pa vsacega merčesa leté v neizrečeni urnosti prestrežejo in požró. Gotovo se tedaj pregreši, kdor te koristne živali preganja; greh delajo tako rekoč ljudje, ki te na nobeno stran škodljive, ampak koristne stvari brez vsega uzroka moré.

Želeti bi bilo, da bi se netopirji zavoljo njih posebne koristi v število tistih koristnih žival vverstili, za ktere so postave dane, da se ne smejo preganjati.

Prijatli vertov in sadnega drevja, kteri so že tavžentkrat prekleli gosence, kebre in druge merčese — kmetovavci, kteri se nad škodljivimi poljskimi červi po pravici hudejo, in gojzdnarji, kterem je knaver tolika nadloga, naj bi osnovali družtvò, kterega namen bi bil, varovati in preganjanja braniti njih veliko dobrotnico — pirhpogačico.